

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

17 יולי 2011

רע"א 11-04-35950 משרד הביטחון נ' אמירה פרג' ואח'

1

בפני כב' סגן הנשיא אברהם אברהם

משרד הביטחון

המבקש

נגד

1. עזבון המנוחה אמירה פרג'
2. חאלד אבו עצר
3. פדל עאדיה

המשיבים

2

3

4

בקשת רשות ערעור על החלטת בית משפט השלום בנצרת (כב' השופט ט' ערפאת) מיום 24.3.2011

5

פסק דין

6

7

המשיבים, תושבי רצועת עזה, תבעו את המבקשת בבית משפט השלום לפצותם על מותה

8

של המנוחה אמירה פרג' ז"ל, שהמשיב 1 הוא עזבונה. מות המנוחה נגרם, כך נטען בתביעה, כתוצאה

9

מירי של כוחות צה"ל. המבקשת התגוננה מפני התביעה בטענות שונות, ובתוכן הטענה, כי המנוחה

10

נפגעה במסגרת של פעילות מלחמתית, ולכן אין עליה לפצות את התובעים-המשיבים.

11

בירור התובענה הגיע כדי כך, שנקבע מועד לשמיעת ראיות, ובית המשפט קמא קיבל את

12

עמדת המשיבים והתיר להם להשמיע את עדיהם באמצעות וידאו-קונפרנס, משמע כאשר כלל עדי

13

התביעה מצויים בעזה ומעידים משם. עמדת בית המשפט קמא נתבססה על כך, שכניסתם של

14

המשיבים ועדיהם ארצה אינה אפשרית, משום האיסור שמציבה על כך המדינה.

15

על החלטה זו של בית המשפט קמא מלינה המבקשת, בבקשת רשות ערעור שהניחה לפניי.

16

המשיבים, מצידם, מבקשים להותיר את החלטת בית המשפט קמא על כנה.

17

לאחר עיון בבקשה ובתשובה שניתנה לה, כמו בכלל החומר שהונח לפני בית משפט השלום,

18

ולאחר ששמעתי את טענות בעלי הדין על-פה, באתי לכלל דעה, כי את החלטת בית משפט השלום יש

19

לבטל. את טעמי למסקנתי זו אתן עתה.

20

ובכן, כעולה מדברי המבקשת, כעניין שבמדיניות, הנובעת מכך שברצועת עזה שולטת ישות

21

עוינת לישראל, אין היא מתירה כניסה ארצה של תושבי הרצועה, למעט מקרים יוצאים מגדר

22

הרגיל, כגון לשם קבלת טיפול רפואי במקרים חריגים בחומרתם.

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

17 יולי 2011

רע"א 11-04-35950 משרד הביטחון נ' אמירה פרג' ואח'

- 1 תקפותה של החלטה זו של המדינה אינה עומדת לדיון במסגרת הנוכחית. תקיפתה של
2 ההחלטה צריך שתיעשה בפני הערכאה המתאימה, ולא במסגרת הליך אזרחי. פועל יוצא מכך, לשם
3 בירור השאלה העומדת לפניי אניח את קיומה של המדיניות, האוסרת על תושבי עזה את הכניסה
4 לישראל, כעובדה מוגמרת, וכמדיניות או החלטה שאין בהן פסול, כל עוד לא קבעה כך ערכאה
5 מוסמכת.
- 6 אגב כך אציין, כי כל עוד החלטה זו של המדינה שרירה ועומדת, ולא נקבעה פסלותה בידי
7 ערכאה מוסמכת, אין בידי לקבל כל טענה המופנית כלפי המדינה, כאילו הינה מונעת, בכובעה
8 האחד, את כניסתם לישראל של מי שמבקשים לתובעה בכובעה האחר, כמי שמבקשת לסכל תביעות
9 שכאלה. טענה זו אינה יכולה להישמע, כאשר ההחלטה העקרונית בדבר איסור הכניסה לישראל
10 שרירה וקיימת, ולא נפסלה בידי ערכאה מוסמכת.
- 11 מכאן לעניין גופו. ובכך המצב העובדתי הינו כזה, שתושבי רצועת עזה, המבקשים לתבוע את
12 המדינה, אינם רשאים להיכנס ארצה, גם כאשר עליהם להעיד על המאורעות שביסודה של תביעתם,
13 ובכך נכשלת, לכאורה, התביעה, ונחסמת דלתו של בית המשפט הישראלי בפניהם. הפתרון שמצא
14 לכך בית המשפט קמא הוא בקיומה של התדיינות באמצעות וידאו קונפרנס, כאשר התובעים
15 ועדיהם מצויים ברצועת עזה.
- 16 לטעמי שלי – פתרון זה לאו פתרון הוא. אכן, בתי המשפט מתירים, אם כי לעיתים רחוקות,
17 קיומו של בירור משפטי באמצעות ועידת וידאו מחוץ לגבולות המדינה. אלא שלשם כך על בית
18 המשפט להשתכנע, כי זוהי הדרך היחידה לקיומו של הבירור המשפטי, וכי ההעדה בדרך תיעשה
19 באופן שיבטיח קיומו של בירור משפטי ראוי, כזה שלא יגרום עיוות דין, ולא יפגע בזכויות הדיוניות
20 של הצד שכנגד.
- 21 במקרה שלפנינו לא השתכנעתי, כי הדרך המוצעת הינה דרך ראויה לקיומו של משפט. תנאי
22 חשוב לניהול נכון של המשפט מרחוק, כאשר העדים מצויים מחוץ לגבולות המדינה, נעוץ בקיומה
23 של אפשרות, כי נציג של הצד שכנגד (כאן – המדינה) יהא נוכח לצד העדים שעדותם ניתנת מרחוק,
24 באופן שיוכל לוודא את זהותם, להיווכח בנאותות סביבת מתן העדות, יוכל לפקח על אופן מתן
25 העדות, כך שלא יהא מי שישפיע על העדים (כגון שיסייע להם במתן תשובות בלא שהמצלמה תוכל
26 לקלוט זאת, ועוד כיו"ב השפעות אסורות במהלך העדות), צריך שתעמוד בפני נציג הצד שכנגד
27 האפשרות להציג בפני העד מסמך או ראיה כאלה או אחרים במהלך החקירה הנגדית, ועוד כיו"ב. כל
28 אלה אינם מתאפשרים כאשר נמנעת מן הצד השני האפשרות להיות נוכח בעת מתן העדות, וכזה
29 הוא המצב במקרה שלפנינו.
- 30 על כך יש להוסיף, כי מתן היתר להעדת עד מרחוק ניתנת כאשר העדות נמסרת במדינה,
31 שהיא עצמה מדינת חוק, שניתן לדעת האם לפי חוקי המקום אסורה עדות שקר וכד'. במקרה
32 שלפנינו לא הוכח, כי כאלה הם פני הדברים.

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

17 יולי 2011

רע"א 11-04-35950 משרד הביטחון נ' אמירה פרג' ואח'

1 סיכומם של דברים, הדרך אותה התיר בית המשפט קמא אינה יכולה להבטיח ניהול תקין
2 של המשפט. בכך די על מנת להשיב את פני המשיבים ריקם. מסקנה זו היתה מתבקשת, גם אם
3 משמעותה היתה, כי דלתו של בית המשפט נחסמת בפני המשיבים להגיש תביעותיהם נגד המבקשת,
4 שהרי עקרונית ייתכנו מקרים, בהם אין בידי תובע להגיש את תביעתו כאן, משום העדרה של יכולת
5 להגיע (עם עדיו) ארצה, כגון תביעה שיבקש להגיש כאן תושב של איזו מבין מדינות האויב הסובבות
6 אותנו, לדאבוננו. מכל מקום, במקרה שלפנינו יש בידי המשיבים להגיע למדינה נייטרלית, בה
7 יתאפשר לנציג של המדינה להיות נוכח בדיון, וכך ניתן יהא לברר את תביעתם. ואמנם, במהלך הדיון
8 העליתי אפשרות זו בפני הצדדים (כגון שמיעת העדות מקפריסין), וב"כ המבקשת הסכים לכך מייד,
9 אלא שב"כ המשיבים מאן לקבלה, משום הקושי הכלכלי בו כרוך הדבר.

10 סוף דבר, הדרך אותה התיר בית המשפט קמא, לפיה עדיהם של המשיבים יעידו מתוך
11 רצועת עזה, בלא שנציג של המבקשת יוכל להיות נוכח בדיון, אינה עשויה להבטיח קיומו של משפט
12 נאות. יש בידי המשיבים להעיד את עדיהם ממדינה נייטרלית, שם יובטחו התנאים הנדרשים לשם
13 קיומו של בירור משפטי הוגן, וכך לא תיחסם בפניהם דלתו של בית המשפט.

14 משום כל הטעמים הללו בחרתי לבטל את החלטת בית המשפט קמא, וכך אני עושה. לפי
15 נסיבות העניין לא אעשה צו להוצאות.

16
17 ניתן היום, ט"ו תמוז תשע"א, 17 יולי 2011, בהעדר הצדדים.
18

19 אברהם אברהם, סגן נשיא
20
21
22
23
24